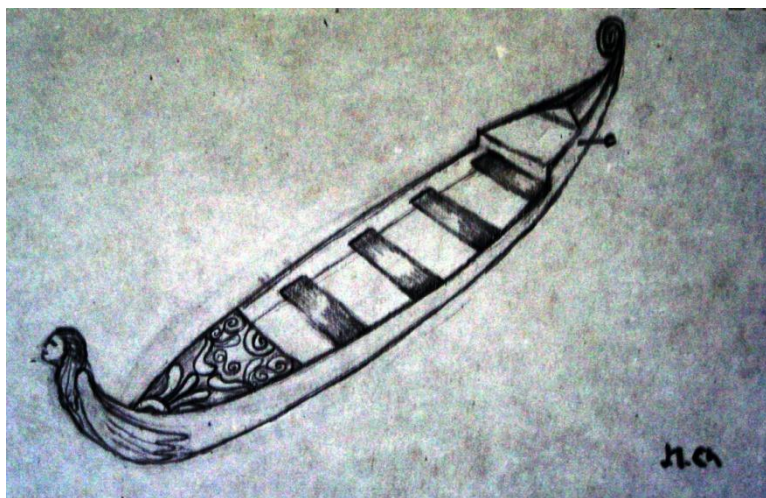

ERINSKÉ LOĎKY A ČLUNY

Jan Č. Galeta

Káně

Káně je rychlý, úzký člun s kýlem, určený především k převážení osob po městě. Název káně je ženského rodu a nemá nic společného s dravými ptáky – nastupuje se tedy do káně, nikoliv do káněte, pluje se na káni ne na káněti a podobně. Průměrná délka bývá mezi osmi až deseti metry, šířka je pak uprostřed člunu něco přes metr. Káně pohání jeden člověk – převozník, a to tak, že se dlouhým bidlem s rozšířeným koncem (tomu se říká *okoň*) buď odpichuje od mělkého dna, nebo od okolních nábřeží a stěn domů. Na hloubce nebo v hustém provozu může okoň použít i jako veslo, neboť na zádi každé káně je krakorec s havlinkou, do kterého

dokáže zkušený převozník okoň během mžiku oka zasunout a veslovat a kormidlovat jím zároveň.

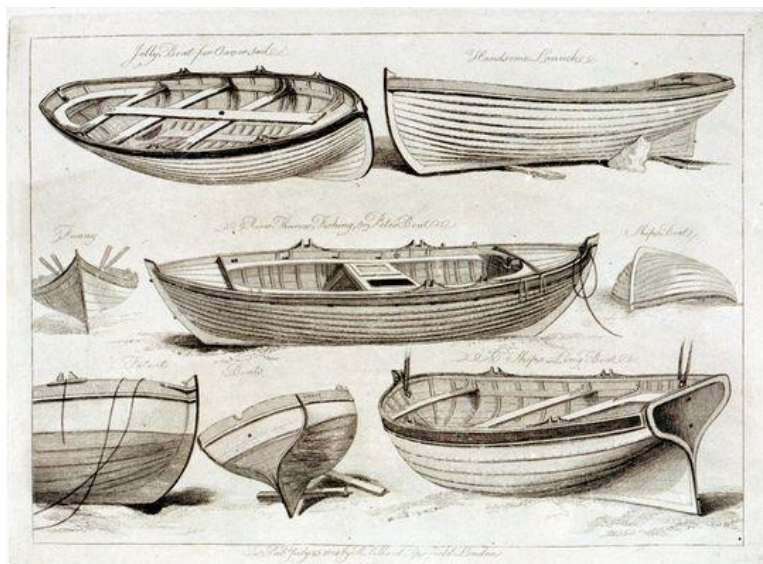
Zatímco převozník stojí na zádi, na malé plošince, cestující sedí na lavičkách uprostřed lodi. Na běžných káních, které po městě převážejí každého, kdo zaplatí, jsou obvykle čtyři lavičky za sebou pro osm lidí. Samozřejmě na soukromých káních bohatých měšťanů jsou sedačky třeba jen dvě, luxusně polstrované a

zakryté baldachýnem.

Každá káně je svým způsobem umělecké dílo, protože její trup je buď vyřezáván, nebo malován a vepředu má každá malou galionovou figurku – obvykle nějaké nymfy nebo mořské víly. Káně nejbohatších rodů jsou zdobeny malbami a řezbami nejznámějších erinských malířů a sochařů, lesknou se zlacením a v ničem si nezdají se šlechtickými kočáry, které se prohánějí třeba po Albireu.

Lésa

Lésa je široký, bachratý člun s výrazným kýlem, poháněný několika vesly po obou stranách. Na délku bývá jen o málo delší, než káně (do dvanácti metrů), je ale mnohem širší (až čtyři metry).

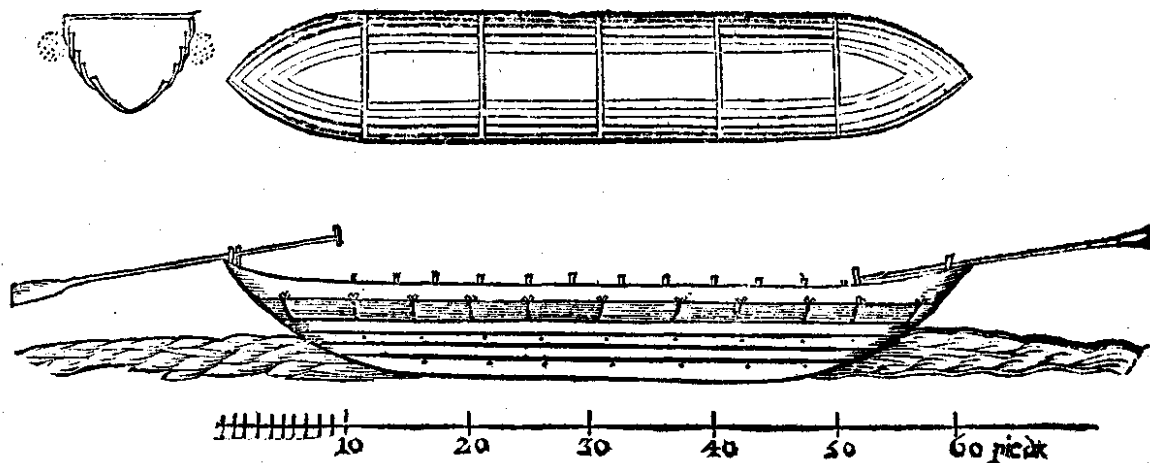
Většinou jsou lésy vybaveny dvěma či třemi páry vesel přičemž každý veslař ovládá jen jedno veslo. Veslaři sedí zády k přídi a pluje s nimi vždy ještě jeden člověk, který ovládá pomocí kormidelní páky otočné kormidlo na zádi lésy – logicky se mu říká kormidelník. Jedna lavice pro veslaře je na přídi, druhá (případně i třetí) na zádi a prostor mezi nimi je určen pro náklad – nejčastěji různé pytle a bedny, ale i koně

nebo dobytek. Ke každému veslu je třeba jeden muž, většinou stačí pouze dva veslaři, ale s plně naloženou lésou se pěkně nadřou. V Erinu se lésa užívá hlavně k přepravě nákladu, jen výjimečně k převezení větší skupiny lidí. De facto jde o stejný typ člunu, jaký se na zaoceánských lodích používá jako člun záchranný nebo výsadekový (tam se mu ovšem říká *jóla* – právě ta je i na ilustračním obrázku výše), rozdíl je především v tom, že *jóla* nemá uprostřed volný prostor pro náklad. A nemá ani kormidlo, protože to na volném moři není třeba, tam se dá manévrovat jen pomocí vesel. Jenže v úzkých erinských kanálech a průplavech, kde je hustý provoz, je potřeba mít co nejlepší manévrovací vlastnosti a zatáčet úspornými oblouky.

Oproti káním se lésy jen málokdy zdobí. Zatímco káně jsou totiž považovány za něco vznešeného, lésy jsou brány jako pouhý užitkový předmět, asi jako vesnický povoz vedle hraběcího kočáru.

Czajka

Největším typem erinské lodi je czajka. Používá se jako velká nákladní i přepravní loď a to nejen v rámci Erinu, ale hlavně v celé Zlaté laguně. Každý den pravidelně pendluje několik desítek czajek mezi Erinem a Chudým Erinem, Ostrohem i jinými částmi pobřeží laguny. Mnohé z nich dokonce plují po celém Nomiladově zálivu – do Guřína, Korunního mysu a

Cette Figure se met au Cahier H

dalších osad. Odtamtud vozí do metropole náklad i lidi.

Czajky bývají dlouhé okolo dvaceti metrů a tři až čtyři široké, s mohutným kýlem po celé délce lodi. Czajku pohání veslaři – může mít až deset párů vesel a když tedy odpočteme dvacítku veslařů sedících na lavicích zády k přídi, vejde se na palubu ještě dalších třicet či čtyřicet osob nebo hromada nákladu. Ten se navíc může uložit i pod rovnou palubu, neboť podpalubí může mít světlou výšku až dva metry. Na volném moři se dá na většině czajek vztyčit stěžeň a napnout plachta, loď má na zádi dvě kormidelní vesla, které ovládají dva kormidelníci, a nad vším bdí kapitán.

V Erinu samotném czajky vplouvají buď do přístavu, nebo jen do největších kanálů a průplavů. Pokud by je kapitáni vedli do těch menších, snadno by mohli způsobit dopravní zácpu.

Czajky vlastní i Větrné gardy a gardy rodů, užívají je jako bojové plavidla doplněná balistami. tyto czajky tvoří součást obranné domácí erinské flotily. Existují i bohatě zlacené, sochařsky a malířsky zdobené czajky, které patří vůdcům velkorodů a gild. Ti je užívají hlavně při

všemožných slavnostech, kdy na nich proplouvají městem, nebo v případech, kdy Erin navštíví cizí vyslanci a představitelé města se chtějí předvést.

Pramice

Jelikož pro mnoho lidí v Erinu je vlastnictví člunu nutností, bez které nemohou dostat každodenním povinností (ne všichni se můžou nechat dennodenně vozit po městě káněmi za peníze), pohybuje se po Erinu kromě všech těch lés a kání, které převáží lidi za úplatu minimálně stejný počet soukromých loďek. A protože káně jsou velmi drahé na výrobu a lésy velké a těžké, pro soukromou osobní přepravu se používají čluny označované jako pramice. Mají většinou něco pod tři metry na délku a přes metr na šířku, jsou tedy rozložitě a těžkopádné. Mívají poměrně ploché dno, ovšem i tak s kýlem, takže jsou stabilnější, což vyhovuje lidem, kteří nemají s plavbou tolik praxe, jako profesionálové. Používají se většinou jen ve vnitřním městě, na kanálech a v průplavech mezi ostrovy, kde je klidná hladina.

Pramice se pohnání buď dlouhým bidlem – tam kde je mělko, nebo kde je možno odrážet se od sten domů a nábřeží, nebo párem vesel, kterých se může chopit jeden veslař. Pramice je pomalá a jsou pro právě majitelé pramic, kdo často brzdí hustý erinský provoz. Pramičáci (jak jsou majitelé těchto člunů hanlivě nazýváni), jsou často terčem nevybíravých nadávek převozníků kání i jejich pasažérů, kteří potřebují být všude rychle.

Mwuto

Mwuto je elfí název pro člun vydlabaný z jednoho velkého kmene. Tento název se rozšířil i do jazyka domorodých kmenů z Džungle padlých stromů, které je masově používají stejně dlouho, ne-li déle, jako elfové.

Právě na mwutech přijíždějí do Erinu z pobřeží každý den Angolické a příslušníci dalších kmenů a přivázejí na Vodní trh zboží – čerstvé ovoce, koření, kožešiny, peří, živá exotická zvířata, atd.

S večerem se sice zase vytrácejí domů, ale přes den můžete na mwuta, poháněné černými veslaři

v oděvech s exotickými výšivkami dozdobené peřím, narazit po celém městě. Angolické, kteří díky obchodu v Erinu bohatnou, si mwuta bohatě pomalovávají svými tradičními motivy, zatímco ostatní kmeny je ponechávají bez nátěru, nanejvýš jejich šaman nebo náčelník má mwuto zdobené.